

Jaaroverzicht

Thuishulp 2023

Inleiding

Het jaar 2023 is het eerste jaar na de coronatijd waarin niet met specifieke maatregelen rekening gehouden moest worden. Vele mensen zijn bezocht. Er is naar hen geluisterd. Er is met hen gewandeld, boodschappen gedaan, gezwommen. Mensen zijn trouw heen-en-terug naar het ziekenhuis gebracht. Er is groeiend aantal uur door vrijwilligers aan palliatieve hulp geboden. Die beker water werd gegeven. Er werd gewaakt aan sterfbedden. Er werden vele mantelzorgers ontlast, die mensen bijstonden in hun laatste levensfase. En dat alles vrijwillig, uit dienstbetoon aan de naaste. Naast onze God danken we graag al onze vrijwilligers en coördinatoren. Wat mogen jullie mooi en dankbaar werk doen!

Aan de basis van het jaarverslag 2023 liggen de door coördinatoren ingevulde vragenlijsten. Coördinatoren van thuishulpvrijwilligers bij de NPV-afdelingen en kerken hebben deze vragenlijst ingevuld of hebben via Zorgbeheer reeds ingevulde formulieren gecontroleerd. Zorgbeheer is het systeem, dat wordt gebruikt voor registratie en coördinatie van het lokale vrijwilligerswerk. Een deel van de NPV-afdelingen en een enkele kerkelijke thuishulpgroep maken gebruik van Zorgbeheer.

De respons van NPV-afdelingen bleef dit jaar achter bij eerdere jaren. De hoge score van vorig jaar met een respons van 87% is dit jaar teruggelopen naar 74%. Om de respons op dit niveau te krijgen, is een extra reminder gestuurd en het inleverproces met een week uitgesteld. Dat heeft mogelijk bijgedragen aan de hogere respons vanuit kerken, die gestegen is van 35% naar 40%. De gegevens die de NPV binnenkrijgt, fungeren als steekproef om een inschatting te maken van het totaal aantal uren dat er aan vrijwilligerswerk in thuishulp wordt gemaakt. Alleen 100% respons maakt deze gegevens volledig betrouwbaar, maar met dit aandeel van aangeleverde data kan een behoorlijk betrouwbaar beeld gegeven worden van de verleende thuishulp door NPV-afdelingen en vanuit door de NPV-ondersteunde kerken.

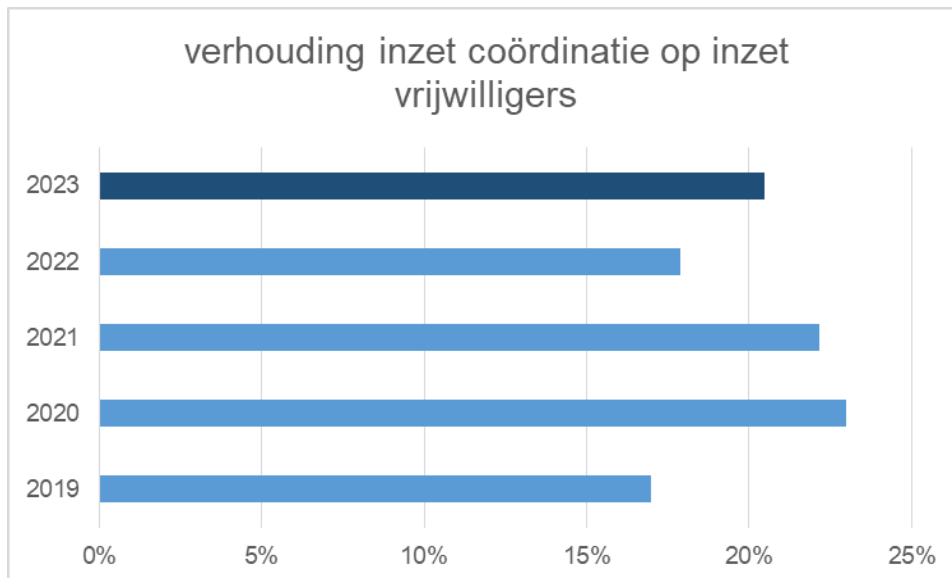
Het jaarverslag van de Thuishulp biedt interessante cijfers en figuren. Maar laat u zeker ook inspireren door de bloemlezing aan ervaringen opgedaan in 2023 bij de thuishulp, die met meer dan 6.000 vrijwilligers is gedaan vanuit de NPV-afdelingen en kerken.

Samenvattend zijn de belangrijkste resultaten:

- In 2023 hebben vrijwilligers meer mensen hulp geboden.
- In 2023 hebben vrijwilligers meer uren thuishulp gemaakt.
- Al jaren wordt er meer palliatieve hulp gegeven door NPV-vrijwilligers. Daarnaast bieden NPV- en kerkelijke vrijwilligers veel hulp aan ouderen en mensen die extra aandacht nodig hebben, bijvoorbeeld vanwege ervaren eenzaamheid.
- Het aantal vrijwilligers bij NPV-afdelingen stijgt, bij kerken neemt dit aantal af.
- Het aantal coördinatoren bij NPV-afdelingen stijgt eveneens, maar ook dit aantal neemt bij kerken af.

Jaarcijfers Thuishulp

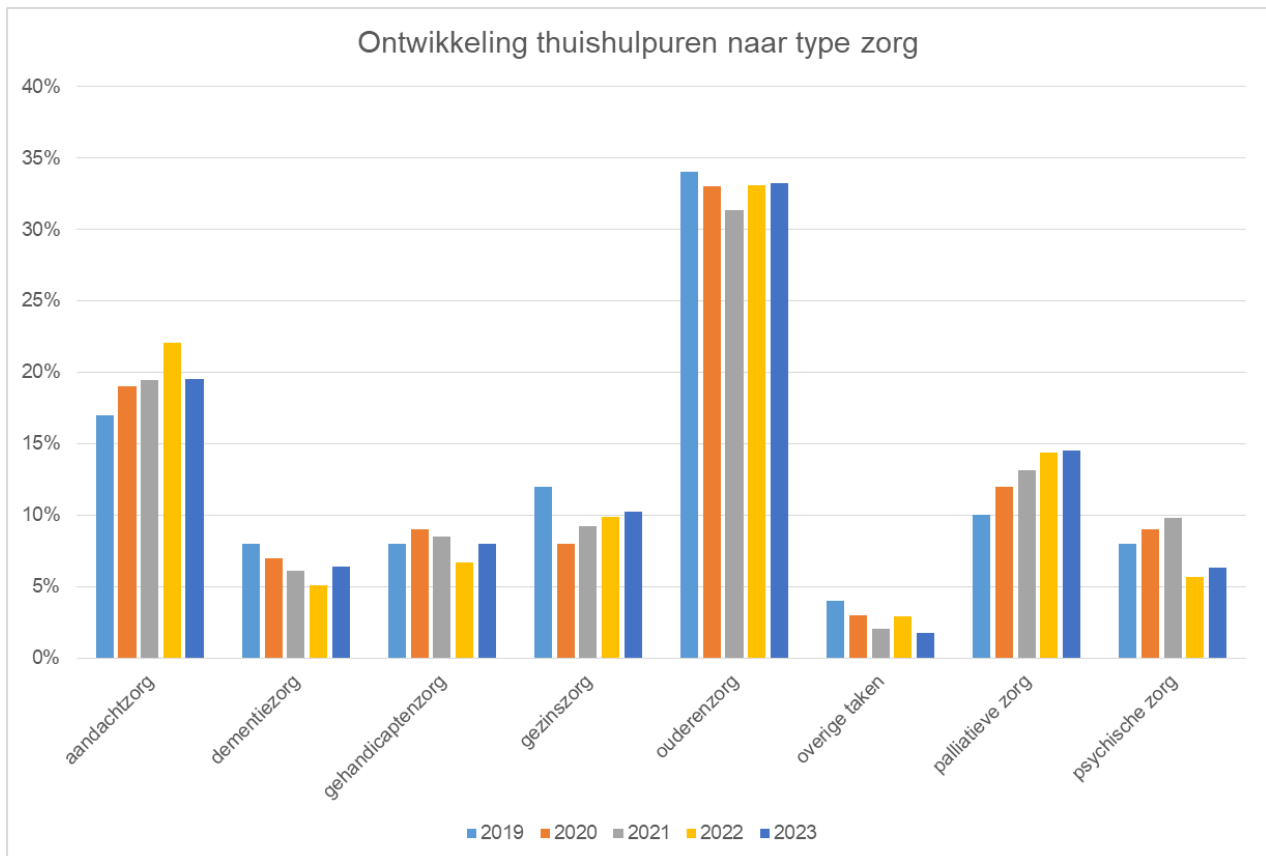
- Het aantal NPV-thuishulpgroepen is 55, vergelijkbaar met vorig jaar.
- Het aantal kerkelijke thuishulpgroepen is 69. Drie minder dan vorig jaar. In vier kerken is de thuishulp niet langer actief of wordt de verbinding met de NPV niet langer noodzakelijk geacht. De GerGem Kesteren heeft zich in 2023 juist aangesloten met kerkelijke thuishulp bij de NPV. De NPV heeft nieuwe vrijwilligers getraind om de thuishulp binnen de kerkelijke gemeente op te starten.
- Thuishulp vanuit NPV-afdelingen en kerken vindt hoofdzakelijk plaats vanuit locaties op de Biblebelt met een enkele uitzondering.
- 2023 is het eerste jaar zonder dat er corona maatregelen noodzakelijk waren met bijbehorende consequenties voor thuishulpactiviteiten.
- In 2023 werd er circa 115.000 uur thuishulp geboden. Dat is 3% meer uren dan in 2022. Deze stijging wordt geheel verklaard door de 15% stijging in uren bij de NPV-afdelingen. De kerkelijke thuishulp daalt met 4% in uren. We zijn dankbaar dat er in het afgelopen jaar meer uren gegeven konden worden aan hulpvragers. Zie voor meer overzicht van de cijfers, bijlage 1.
- Ook het aantal hulpvragers is in 2023 gestegen voor het 2^e jaar op rij. Er zijn in 2023 bijna 300 mensen meer geholpen dan in 2022. In totaal zijn er ruim 4.000 zorgvragers met thuishulp bijgestaan. Er is een duidelijke kentering ten opzichte van de coronatijd waarneembaar, toen het aantal hulpvragen bijna 20% lager was dan de jaren ervoor.
- Als er meer ingezoomd wordt op het aantal uur geboden thuishulp, dan valt het verschil tussen NPV-afdelingen en kerkelijke thuishulpgroepen op. Bij de NPV-afdelingen is het aantal uren verleende thuishulp met 5% gestegen. Bij kerkelijke thuishulpgroepen is het aantal uur gedaald met 4%. NPV-afdelingen hebben de draad na corona echt weer op weten te pakken. Gelet op de toenemende zorgdruk en eenzaamheidsproblematiek is het waardevol dat de vrijwilligers van de NPV bij kunnen dragen met meer vrijwilligershulp. Bij kerkelijke thuishulpgroepen blijkt het aantal hulpvragen structureel laag te blijven sinds de coronatijd. Daar zijn diverse redenen voor denkbaar: kerkmensen schakelen makkelijker het eigen familienetwerk in dan het kerkelijk netwerk. Hulpvragen worden minder makkelijk binnen de kerk gesteld. Kerken lukt het minder goed om de eerdere thuishulpactiviteiten van de grond te krijgen.
- Er waren eind 2023 352 coördinatoren actief. Coördinatie van vrijwillige thuishulp is qua werkbelasting gelukkig nog steeds minder belastend dan in de coronajaren 2020 en 2021 (zie figuur). Wel neemt de belasting toe ten opzichte van vorig jaar. Voor elke 100 uur vrijwilligersinzet is 20 uur inzet van coördinatoren nodig. Coördinatoren doen waardevol, maar ook heel complex werk.

- Het aantal vrijwilligers is in 2023 met 2% licht gedaald. Dat wil zeggen dat de instroom van vrijwilligers net iets lager ligt dan de uitstroom. De belangrijkste reden is de afname in het aantal kerkelijke thuishulpvrijwilligers. Ook is er vorig jaar geen campagne geweest om nieuwe vrijwilligers te werven, zoals in 2021 en 2022 met hulp van de subsidie Maatschappelijke Stimulering Vrijwilligerswerk. In totaal ondersteunt de NPV 6.050 vrijwilligers: 2.650 bij NPV-afdelingen en bijna 3.400 bij kerken.
- Vrijwilligers besteden per hulpvraag minder tijd als vorig jaar. Per vrijwilliger gaat het om gemiddeld 28 uur per hulpvrager. NPV-vrijwilligers besteden aanzienlijk meer tijd aan een hulpvrager dan de kerkelijke thuishulpvrijwilliger. Gemiddeld genomen is de hulpvraag voor NPV-vrijwilligers complexer en daarmee ook intensiever. Denk bijvoorbeeld aan terminale thuishulp, dat vrijwel nooit plaatsvindt door kerkelijke thuishulp vrijwilligers. Hun inzet is meer gericht op korte bezoeken of klusjes.
- Een NPV-vrijwilliger wordt per jaar gemiddeld voor 31 uur ingezet. Dat was vorig jaar 34 uur. Bij kerken is de gemiddelde inzet per vrijwilliger 9 uur. Dat geeft ook aan, dat het type verleende thuishulp echt verschilt tussen NPV-afdelingen en kerken.
- De meeste tijd van vrijwilligers in kerken gaat respectievelijk naar: ouderenzorg, gezinszorg aandachtzorg. Samen goed voor ruim driekwart van alle verleende hulp. Bij afdelingen gaat de meeste tijd van vrijwilligers respectievelijk naar: ouderenzorg, aandachtzorg en palliatieve zorg; samen goed voor bijna 70% van alle verleende hulp.

Zorgcategorieën

Er is toenemend behoefte aan inzet van vrijwilligers voor ouderenzorg, aandachtzorg (o.a. eenzaamheid), en palliatieve zorg. Enkele verklaringen voor de stijging van vrijwillige thuishulp bij dit type zorg zijn: het toenemend aantal ouderen; langer thuiswonende ouderen; sneller uit het ziekenhuis ontslagen worden, maar nog wel hulpbehoevend zijn; een stijging van ervaren eenzaamheid.

Palliatieve hulp

Circa 30 NPV-afdelingen bieden ook of alleen terminale/palliatieve thuishulp. Ten opzichte van vorig jaar is het aantal uur verleende palliatieve hulp opnieuw fors gestegen naar 14.580 uur (+10%). Het overgrote deel van de terminale thuishulp wordt verleend door NPV-afdelingen. Een aantal afdelingen is heel actief betrokken bij palliatieve hulp in een hospice of verpleeghuis.

Cursussen

Zo'n 6 op de 10 afdelingen en kerkelijke thuishulpgroepen maakt gebruik van het scholingsaanbod. Vrijwel iedereen vindt het aanbod voldoende. Enkele suggesties voor aanvullend cursusmateriaal: nieuwe maatschappelijke thema's, actuele thema's rond terminale thuishulp, agressie in de zorg en een jaarlijkse bijeenkomst voor coördinatoren ter toerusting en ontmoeting,

Ervaringen

Op de vraag: 'Wat is uw mooiste ervaring rond de Thuishulp in het afgelopen jaar?' kwamen mooie reacties binnen. Veel deelnemers vulden hier iets in. Hier een kleine bloemlezing:

- Een trouwe vrijwilliger, die al ruim 30 jaar actief. Zes jaar geleden gaf ze aan 'dit wordt mijn laatste hoor'. Ze heeft iedere week trouw haar cliënt bezocht tot aan haar overlijden afgelopen jaar. In die tijd heeft ze met alle liefde 489 uur heeft gemaakt.
- Mantelzorgers ontlasten door hulp te bieden vanuit de NPV.
- Een vluchtelingengezin helpen bij ziekenhuisbezoek en vervoer.
- Hulpvragers die hun dank en blijdschap uitspreken over de hulp van NPV-vrijwilligers.
- Een aan rolstoelgebonden moeder ontlasten door haar kindje 3 x per week naar de opvang te brengen.
- Na het overlijden van hulpvragers opnieuw inzet van de vrijwilliger kunnen bieden om de partner psychisch bij te staan.
- Door goede samenwerking in het netwerk met professionele zorg geeft de verpleegkundige uit het ziekenhuis nu bij ontslag de opdracht om eventueel met hulp van de NPV een rooster aan te leggen voor de revalidatie.
- Een zeer creatieve vrijwilligster heeft samen met een terminale hulpvraagster haar eigen rouwkaart ontworpen en getekend. Voor beiden erg confronterend, maar mooi om te doen.
- 7 leerlingen hebben met veel enthousiasme bijgedragen aan het werk bij ouderen.
- De blijde reacties die je van de zorgvragers krijgt als je op bezoek komt, een spelletje gaat doen of fietsen op de duo-fiets.
- Een nieuwe coördinator die via het landelijk bureau inmiddels is gestart.
- Eén van de mooiste ervaringen is de inzet van jongeren om in groepsverband de ouderen in verzorgingstehuizen op te zoeken om gezamenlijk activiteiten te ondernemen. Zowel voor oud en jong zijn dit momenten om naar uit te zien!
- Het was mooi om te merken dat de vrijwilligers/bestuursleden en wij zelf de jaarlijkse broodmaaltijd erg waarderen. Iedereen praat met iedereen, erg gezellig. En ze weten weer van elkaar wie welke hulpvraag vervult.
- Dat zich spontaan veel nieuwe vrijwilligers hebben opgegeven.
- Dat we de verjaardag georganiseerd hebben van een aanvrager met een verstandelijke beperking. Deze aanvrager krijgt veel hulp van ons en dat is verdeeld over meerdere vrijwilligers. Al zijn vrijwilligers zijn uitgenodigd en de aanvrager heeft hier van erg genoten.
- Meerdere niet kerkelijk betrokken hulpvragers delen met ons dat mensen die kerkelijk zijn, om hun medemensen geven en ook praktisch klaarstaan.
- De inzet en trouw van onze vrijwilligers maakt het coördineren erg waardevol.
- In schrijnende situaties konden we enige verlichting brengen en mensen op het goede spoor van de hulpverlening zetten.
- Het is fijn om te bemerken dat een grote vervoershulpvraag snel ingevuld wordt door vrijwilligers die snel hulp bieden.
- Het is heel leuk om te horen dat cliënten verbaasd zijn over de kosteloze hulp die we bieden."
- Een gehandicapte jonge vrouw was tijdens de coronaperiode haar vrijwilligerswerk in een verzorgingshuis kwijtgeraakt en zat sindsdien thuis bij haar ouders. Samen hebben we nagedacht wat voor mogelijkheden er voor haar zijn in haar omgeving. Nu schenkt ze iedere woensdagmorgen koffie tijdens de koffieochtend van de kerkelijke gemeente. Op donderdag helpt ze in de keuken van het

dorpshuis en eens per maand gaat ze met een vrijwilliger iets leuks ondernemen. Ze zijn lid geworden van de NPV en als dank kreeg ik de beloning voor een nieuw lidmaatschap.

- Ik wist bij een (psychische) vrouw niet of ze het fijn vond dat ik kwam iedere maand. Tot ik poosje niet kon vanwege overlijden van mijn moeder. Toen had ze zichzelf afgevraagd of ik toch nog wel wilde komen bij haar want ze vond de bezoeken zo fijn. Sindsdien weet ik dat ze er naar uit ziet dat ik kom.
- De mooiste ervaring is, dat we uitgenodigd zijn bij 5 ambtenaren/casemanagers van de gemeente om te praten over de voortgang van ons werk, omdat zij onze inzet niet kunnen en willen missen. We worden 'gezien'.
- Naar een cliënt gaan die het allemaal niet meer weet, en als je die dan ziet lachen.
- Een klein lichtpuntje zijn voor de eenzame en kwetsbare medemens.
- Ons 12,5 jarig jubileum vieren!
- Dat we een man, die dit jaar overleden is op 101 jarige leeftijd, zijn laatste 20 jaar hebben kunnen bezoeken, zodat de avonden minder eenzaam waren. Vooral nadat z'n vrouw overleden was.
- Dat we een gezin hebben kunnen ondersteunen, door vrijwilligers in te zetten in het gezin zodat een uithuisplaatsing kon worden voorkomen.
- Het aantal ouderenbezoeken is toegenomen door uitbreiding van bezoekvrijwilligers.

Aanbevelingen

- Zet jezelf als kerkelijke thuishulpgroep weer op de kaart in de kerkelijke gemeente. Stel jezelf als thuishulpgroep voor aan de kerkenraad. Wellicht zijn er weer nieuwe ambtsdragers die niet bekend zijn met deze vorm van hulp binnen de gemeente. Plaats een berichtje in de kerkbode, maar nu op een andere plek dan gebruikelijk. Of kies een andere vorm zodat de aandacht getrokken wordt. Het is niet vanzelfsprekend dat er weer een beroep gedaan wordt op de vrijwilligers, maar het kan wel hard nodig zijn.
- Zet jezelf als NPV-thuishulp (weer) op de kaart van de lokale gemeente. Om dit goed te doen, is de zichtbaarheid belangrijk. Vaak werkt persoonlijk contact het beste.
- Voor het werven van vrijwilligers zijn tips en hulpmiddelen beschikbaar op intranet. Neem daar eens een kijkje.
- Het werk van coördinatoren wordt complexer. Maak daarom gebruik van onze coördinatoren cursussen. Het delen en bespreken van ervaringen onderling wordt door deelnemers als zeer nuttig en inspirerend ervaren!
- Behoeftte aan jonge vrijwilligers? Organiseer een activiteit met jongeren en ouderen. Bestel bijvoorbeeld voor een mooi gesprek tussen jongeren en ouderen het SamenSpel. Zie: [Bestel SamenSpel - TijdVoorActie](#)
- Besef dat kerkelijke thuishulp en NPV-thuishulp elkaar goed kan aanvullen. Kerkelijke thuishulp richt zich vaak op minder complexe thuishulp, zoals bezoekwerk, boodschappen doen en oppas in gezinnen. Dat kan door een NPV-thuishulp worden aangevuld met complexere hulp, zoals palliatieve hulp of ondersteuning bij psychische klachten. Zie elkaar niet als concurrent, maar als aanvullende partner.

Bijlage 1: Belangrijkste cijfers 2023

Thuishulp TOTAAL	2023	Verschil vorig jaar	Verschil met 5-jaarsgemiddelde
Aantal uren thuis hulp totaal	114.890	+3%	-1%
Aantal uren palliatieve thuis hulp	14.580	+10%	+25%
Aantal zorgvragers	4.030	+7%	+9%
Aantal vrijwilligers	6.050	-2%	-6%
Aantal coördinatoren	352	-3%	-13%
Aantal uur per hulpvrager per jaar	28	-4%	-9%
Aantal uur per vrijwilliger per jaar	19	+5%	+6%

Thuishulp NPV-afdelingen	2023	Verschil vorig jaar	Verschil met 5-jaarsgemiddelde
Aantal uren thuis hulp totaal	83.320	+5%	+10%
Aantal uren palliatieve thuis hulp	14.400	+9%	+25%
Aantal zorgvragers	2.470	+19%	23%
Aantal vrijwilligers	2.650	+15%	+4%
Aantal coördinatoren	165	+2%	-2%
Aantal uur per hulpvrager per jaar	34	-11%	-10%
Aantal uur per vrijwilliger per jaar	31	-8%	+2%

Kerkelijke Thuis hulp	2023	Verschil vorig jaar	Verschil met 5-jaarsgemiddelde
Aantal uren thuis hulp totaal	32.030	-4%	-21%
Aantal uren palliatieve thuis hulp	190	+100%	+19%
Aantal zorgvragers	1.590	-8%	-6%
Aantal vrijwilligers	3.450	-12%	-15%
Aantal coördinatoren	187	-7%	-20%
Aantal uur per hulpvrager per jaar	20	+4%	-15%
Aantal uur per vrijwilliger per jaar	9	+10%	-6%